13.10.2015

Valtiovarainvaliokunnan verojaostolle

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ LAIKSI TUPAKKAVEROSTA ANNETUN LAIN LIITTEEN MUUTTAMISESTA (HE 36/2015 VP)

Hallituksen esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa, ja sosiaali- ja terveysministeriö kannattaa esitystä. Sosiaali- ja terveysministeriön näkökulmasta voidaan tuoda esiin erityisesti seuraavat seikat.

Yleistä

Tupakkaverolain tarkoituksena on muun ohella edistää tupakkalain tavoitetta, joka on tupakkatuotteiden käytön loppuminen. Ehdotetut veronkorotukset tukevat hyvin tätä tavoitetta, sillä tupakkatuotteiden veron nostaminen ja siitä seuraava hinnannousu on tehokkain yksittäinen keino vähentää väestön tupakointia.

Viime vuosien säännölliset tupakkaveron korotukset ovat osaltaan vaikuttaneet siihen, että suomalaisten tupakointi on vähentynyt sekä nuorten että aikuisten keskuudessa. Veron nostaminen on myös keino vähentää eri sosioekonomisten ryhmien välisiä tupakointieroja ja niistä johtuvia terveyseroja.

Tupakkaveron rakenne

Esityksen mukaan tupakkavero koostuisi jatkossakin yksikkö-, arvo- ja minimiveron yhdistelmästä. Ehdotetut veronkorotukset kohdistuisivat pääosin yksikköperusteiseen veroon, eikä arvoveroa alennettaisi nykyisestä. Lisäksi vähimmäisveron korotuksella nostettaisiin halvimpien savukkeiden ja kääretupakan veroa. Ehdotettu ratkaisu perusteluineen on hyvä.

Tupakkalain tavoitteen saavuttamisen kannalta on erittäin tärkeää, ettei mitään tupakkaveron osaa alenneta. Suomessa arvovero (tietty prosenttiosuus askin hinnasta) johtaa siihen, että kalliimpien savukkeiden vero on meillä suhteellisesti korkeampi kuin esimerkiksi Ruotsissa ja Tanskassa, joissa tupakkaverotus perustuu lähes kokonaan yksikköveroon (kiinteä veron määrä savuketta kohti).

Suomessa käytössä olevan arvoverotuksen hyvä puoli on se, että valmistajan omat hinnankorotukset nostavat myös verotuloja. Ruotsissa ja Tanskassa tupakkateollisuus sen sijaan saa hinnankorotukset itselleen. Yksikköpainotteiseen verotukseen siirtyminen vähentäisi yhteiskunnan roolia tupakkamarkkinoilla ja siirtäisi nykyistä enemmän esimerkiksi arvokkaiden tupakkamerkkien markkinoinnilla saadut hyödyt suoraan tupakkateollisuudelle. Tämä taas voisi johtaa halvempien ”sisäänvetotuotteiden” hinnan alentamiseen ja tällä tavoin nuorison tupakoinnin lisääntymiseen.

Mainituista syistä esityksessä omaksuttu ratkaisu on erittäin kannatettava.

Meritullinkatu 8, Helsinki
PL 33, 00023 VALTIONEUVOSTO
www.stm.fi

Puhelin 0295 16001
Telekopio 09 6980 709

e-mail: kirjaamo@stm.fi
etunimi.sukunimi@stm.fi

Matkustajatuonti ja salakuljetus

Esityksen tavoitteena on hallitusohjelman mukaisesti korottaa tupakkaveroa asteittain. Tällä tavoin pyritään varmistamaan, että tupakkatuotteiden hinnannousu ei johtaisi verollisen myynnin korvautumiseen matkustajatuonnilla ja laittomalla maahantuonnilla. Viime vuosien veronkorotuksista huolimatta savukkeiden matkustajatuonti on pitkällä tähtäimellä jopa vähentynyt.

Sosiaali- ja terveysministeriö valmistelee parhaillaan uutta tupakkalakia, jolla pannaan täytäntöön EU:n uusi tupakkatuotedirektiivi. Tupakkalaissa on tarkoitus vahvistaa toimenpiteitä, joilla ehkäistään tupakkatuotteiden laitonta kauppaa. Näitä ovat esimerkiksi tupakkatuotteiden jäljitettävyyteen ja turvaominaisuuksiin liittyvät uudistukset sekä matkustajatuonnin aikarajoitukset ETA:n ulkopuolisista maista.

Sähkösavukkeet

Tupakkatuotedirektiivi tuo tupakkalakiin uutena asiana sähkösavukkeiden sääntelyn. Sääntelyssä rinnastetaan sähkösavukkeet pitkälti tupakkatuotteisiin, ja kyse on monilta osin kilpailevista tuotteista. Sosiaali- ja terveysministeriö pitääkin tärkeänä, että myös sähkösavukkeita alettaisiin mahdollisimman pian verottaa tupakkaverolaissa.

Laura Terho

Lakimies

Laura Terho